

Ermanno Cavazzoni

A HOLDKÓROSOK EPOSZA

Különös üzenetekre lehet lelni a Pó-síkság kútjainak mélyén. Az ifjú Savinit ez nem hagyja nyugodni, ezért nagy buzgalommal és roppant hiszékenységgel veti bele magát a jelenség eredetének és értelmének felderítésébe. A nyomozás egyre bonyolódó szálai messzire vezetnek. Savini például felfedezi, hogy a város lakói igazából csak színészek, és a házak is csupán kartonból készült díszletek. Miután kiderül, hogy a csatornában apró lények laknak, akik bandákba tömörülve terrorizálják egymást, felbukkan egy titokzatos prefektus, aki szárnyai alá veszi hő-sünket. Ekkor még az eddigieknél is fantasztikusabb furcsaságokkal és különös álmokkal átszótt időszak veszi kezdetét.

Ermanno Cavazzoni (1947) műve megihlette Frederico Fellinit, aki a regény alapján készítette el az életművét lezáró *A hold hangja* című filmjét: *Teljesen a történet hatása alá kerültem. Állandó nevetnénekem támad, hogy itt minden tettnek és gondolatnak jelentést tulajdonítanak. Aztán összeszorul a torkom, mert ha az egésznek még sincs értelme, akkor csak az élet abszurditása marad. Ennek a regénynek a világa a jelenkori ipari társadalom, Hieronymus Bosch, Don Camillo és gyerekkori emlé-keink furcsa keverékéből épül fel.*

Erik Wahlström

ISTEN

Isten, ha rátekint Erik Wahlström könyvére, azt mondhatja: ez így jó. Hisz ő nemcsak Ábrahám, Izsák és Jákob istene, hanem Wahlströmé is. Végtelen humorérzékével pedig még remekül is szórakozik, amiképp mi is, egyszerű olvasók, a magunk istenképével.

Az Ó- és Újszövetség legdrámaibb fordulatait a három arkangyal, Gábiel, Mihály és Rafael baráti-munkatársi szemszögéből követhetjük ezúttal végig, a teremtéstől napjainkig. A jókötésű Mihály fegyverek fejlesztésében invenciózus, Gábiel közvetítői megbízatásán túl a fűvös hangszerekhez vonzódik, míg Rafael elsősorban filozofál és közvetít. A helyszín a menny, ahol az eredeti díszlet lassan-lassan az aktuális földi dizájnhoz alkalmazkodik, a műsor a földön megy, de a jól ismert bibliai történetek új megvilágításba kerülnek. Az események indítékai nemcsak emberileg válnak érthetővé, nemcsak lényegre törően olvashatjuk más stílusban a nagy narratívát, de még a szociológia, pszichológia és minden más tudomány ismert arzenálja is felsejlik a háttérben.

A hatalmas lendülettel – hisz magával a teremtés aktusával – induló könyv kiemelkedő értéke, hogy sosem ül le, sőt még a befejezés is meglepően csattanós.

Afonso Cruz

KOKOSCHKA BABÁJA

Oskar Kokoschka, a festő annyira bele volt bolondulva Alma Mahlerba, hogy amikor véget ért a kapcsolatuk, készíttetett egy élethű babát, amely szerelme minden egyes részletét hűen lemásolta. A bábkészítőnek írt levelébe, amelyet a babához mellékel, és amelyet pontos leírással ellátott rajzok kísértek, még azt is belevette, hogy a bőrnek mely ráncait tartja nélkülözhetetlenek. Kokoschka, aki nem akarta véka alá rejteni a szenvedélyét, a városban sétálgatott a babával, eljárt vele az operába. Egy nap aztán elege lett belőle, a fejéhez vágott egy üveg vörösbor, és a baba a szemébe került. És innentől kezdve sok ember sorában töltött be létfontosságú szerepet, olyan emberek életében, akik túléltek a második világháborúban a Drezdára hullott négyezer tonna bombát.

Eva Baronsky

MOZART FELÉBRED

1791. december 5-e éjszakáján minden idők egyik legzseniálisabb zeneszerzője az ágyában haldoklik, és élete utolsó művét nem tudja már befejezni...

Másnap idegen emberek közt, idegen helyen, furcsa ruhákba öltöztetve ébred. Sajnos nem indul jól a napja, nem találja se a helyét, se az idejét. Lehet, hogy ez a pokol tornáca, de az is lehet, hogy a paradicsom. Csak egyetlen magyarázat lehetséges: ez egy isteni küldetés, be kell fejezni a Requiemet. De ehhez meg kell találnia a közös hangot a tojotákkal és siemensekkel, az óriásférgekkel, a fülmelegítőkkal, hogy a jumbó bögréről ne is beszéljünk.

Jöjjön most a klasszikus kérdés: vajon sikerül neki?

David Szalay

AZ ÁRTATLANSÁG

Lehetséges a zsarnokságban ártatlanság? Ahol zsarnokság van, ott zsarnokság van, ahogy az Urál lábánál fekvő zárt városban, Szverdlovszkban is. (Amit Jekatyerinburgnak alapítottak, és ma is úgy hívnak, de a történet idején a jeles kommunista nevét viseli.) A főszereplő Alekszandr – a fogoly és egyben foglár – az állambiztonságnak dolgozik. (Ezt a történet során az állambiztonság megacélozása kedvéért másképp és másképp nevezik: Csekának, MGB-nek, KGB-nek.) Az éber állambiztonság gyanúját olyan felforgató írárok keltik fel, mint például „A forma jelentése és a jelentés formája J. S. Bach zenéjében”, melyet az 1930-as évek zongoristája, Judin írt, aki fejsérülése miatt egy nagyszerű neuropszichológus orvos, Lozovszkij paciense a történet kezdetén. Az ő szakmai cikkében és a zenei hangolásról (a Wohltemperiertes Klavier létrejöttének előzményéről) álnéven írt könyvében sem nehéz felfedezni a szubjektívizmust, a történelmi fejlődés szükségszerűségében való kételkedést. Nem jár sok bonyodalommal az orvost börtönbe záratni, betegét nyomortelepre száműzni. A sztálinizmus folyamatosan megtalálja ellenségeit, az ártatlanság véelme nem létezik. Főhősünknek az enyhülés időszakában nem könnyű feldolgoznia az állam biztonságáért a Judin-ügyben végzett szolgálatait. Ártatlan-e vagy sem, eldöntheti az olvasó.